

በወልቃይት ጠገዴ የአማራ ሕዝብ ላይ በደል እየፈጸሙ የሚገኙ የትግራይ ባለሀብቶች (ሙሉቀን ተስፋው)

1ኛ፤ ትኬ ባትህ፡- ወፍራም ጥቁር የ79 አመት እድሜ ያለው። ከሽራሮ በ1988 የመጣ ነው። ፋርማሲ ነበረው። ሁመራ መጣ። 800 ሄክታር መሬት ተቀበለ። በ2000 ዓም በአናቱ (አውደራፊ አካባቢ) ተጨመረለት። መቀሌ፣ ማይካድራ፣ ሁመራ ዘመናዊ ቤቶችን ሰርቷል። 13 ትራክተር ገዝቷል። ከማይካድራ ጀምሮ እስከ ሁመራ ዞን፣ እስከ ክልል እስከ ፌደራል እየሄደ አማራዎችን ስለማጥቃይ ሪፖርት ያደርጋል። ወልቃይት ማጥፋት አለብን ብለን ነበር። ብናጠፋቸው ኖሮ ይህ ጥያቄ አይመጣም ነበር።

2ኛ፤ መንግሥቱ ሀድጎ፡- አጠር ያለ ወፍራም፣ ጠይም 65 ዓመት ይሆነዋል። ከሱዳን ስደት ወደ ሁመራ ነው የመጣው። በ1984 ነው። የህወሃት ካድሬ የነበር ነው። ገላ ዘራፍ 1500 ሄክታር ይዟል። ማይካድራ አካባቢ፣ ማይካድራ፣ ሁመራና መቀሌ ዘመናዊ ቤት፣ ሁለት የቤት መኪናዎች፣ 8 ያህል ትራክተሮች አሉ። ሪፖርት ያደርጋል። ወልቃይት አዲስ አበባ ድረስ ነጠላ እየጎተቱ ሲገቡ ለምን ዝም አላችሁ ብሎ ያለ ነው።

በወልቃይት ባህል ዝናብ ጥቁር በሬና ፍየል ይታረዳል፣ እሱ ጥቁር አማራ ያርዳል። በ2004 ዓም አርዶ ቀብሮ፣ ወንድሞቹ ጋር ተከሰው ረዥም ዓመት ተፈርዶባቸው 2 አመት እንደታሰሩ በገንዘብ አስፈትቷቸዋል። እንደገና ከማይካድራ ጀምሮ እስከ ክልል ገንዘብ እየዋጣ ወልቃይቶች መጥፋት አለባቸው እያለ ሲሰብክ የነበረ፣ ሲያስገሰል የኖረ ሰው ነው።

3ኛ፤- ተጠምቀ የሚባል፡- ሁለት እግሩ ሽባ ነው። ቀይ አጭር ነው፣ ከትግራይ በ1980 አካባቢ ነው። ሻወር ቤት ነበረው። 45 ሄክታር ግብር የሚከፍልባት ነበረችው። እሱ 600 ሄክታር ያለ ግብር ያርስ ነበር። የሁመራ ኢንቨስተሮች ዋና ኃላፊ ሆኖ ተቀመጠ። ሰው እየለየ፣ የትግራይ ሰዎችን እየለየ የወልቃይትን እያስወጣ፣ እታሳሰረ ሪፖርት ያደርጋል እስከ ፌደራል። ጥላቻ ያለበት ሰው ነው።

4ኛ፤ ተወልደ ኃይሉ፡- ቀይ አጠር ያለ፣ 55 አመት ይሆነዋል። ከትግራይ 1983 በኋላ ነው የመጣው። ሁመራ ትንሽ ሱቅ ከፈተ። በረከት የተባለ ቦታ 1200 ሄክታር ተሰጠው። የወልቃይት ተወላጆች ተቀምጦ ነው የተሰጠው። 19 ያህል ትራክተር አለው። ሴቲት ሁመራ ዘመናዊ ቤት፣ ሁመራ የነዳጅ ማደያ፣ ራውያን የነዳጅ ማደያ፣ ዳንሻ ማደያ አለው፣ ጎንደር ማራኪ አካባቢ በልጁ ስም ማደያ አለው። መቀሌ ዘመናዊ ቤት አለው።

5ኛ፤ ዓለም ገ/ዮሃንስ፡- አጭር ወፍራም፣ ጥቁር ነው። 50 ዓመት ይሆነዋል። ከሱዳን ነው በ1984 ወደ ሁመራ የመጣው። ማይካድራ አካባቢ የእርሻ መሬት አለው። 3 ትራክተሮች፣ አንድ መኪና፣ ሁመራና ማይካድራ ቤት አለው።

6ኛ፤ መምህር ተሻገር፡- አጭር ጠይም 55 ዓመት ይሆነዋል። ደርግ ከመውደቁ በፊት የመጣ ነው። ቃፍታ ላይ አደገ። ሁመራ መምህር ሆኖ አገልግሏል። ደርግ ሲወድቅ ካድሬ ሆኖ ተመረጠ። ሁመራ ኳጃ 100 ሄክታር መሬት ተሰጠው። መሬት ይቀየርልኝ ብሎ መቻቻ 300 ሄክታር ተጨመረለት። ወልቃይቱ ነኝ እያለ ዋና ተግባሩ የወልቃይት ሰዎችን ። በአባቷ አማራ፣ በእናቷ ትግሬ ሚስት አገባ፣ አራት እንደወለደች “በአባትሽ አማራ ነሽ” ብሎ ፈትቶ። አክሱም ሄደ አገባ። 3 ትራክተር፣ ማይካድራ ቤት፣ ሁመራትልቅ ነጋዝን አለው። ሁመራ ሰሰት ዘመናዊ ቤቶችን ገንብቷል። ዘመናዊ መኖርያ ቤት አለው። የወልቃይትን ሲያሳስር የኖረ ነው።

7ኛ፤ አብርሃ ራማ:- ከትግራይ ነው የመጣው። ወዛደር ነበር። መቻቻ የተባለ ቦታ 600 ሄክታር ተሰጠው። ሁለት መኪና፣ 6 ትራክተር፣ 2 ዘመናዊ ቤት ሁመራ ላይ፣ ማይካድራ መኖሪያ ቤት አለው፣ ከእነዚህ ከላይ የተጠቀሱት አማራን የሚታስገድሉ፣ የሚያሳስሩ ናቸው። በግልፅ የወልቃይት ጥያቄን በማፈን እየተንቀሳቀሱ የሚንቀሳቀሱ ናቸው። በተጨማሪም እነዚህ ግለሰቦች ኢሳያስ ወደተባለው የዞኑ አስተዳደር ቢሮ ገብተው ኮሚቴዎቹ ለምን ተፈቱ፣ ለትግሬ ንቀት ነው፣ መታሰር አለባቸው ብለው አቤቱታ ያቀረቡ ናቸው። ሌሎች ባለሀብቶችም ያለ ሲሆን በቀጣይ በአማራ ላይ የሚፈፀሙትን፣ ያላቸውን ሀብትና ንብት እና ታሪካቸውን በዝርዝር እናቀርባለን።